

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

1

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Abscess, - med kontrollerbar* sekresjon	Bakteriell	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		*Kontrollerbar sekresjon = bandasje dekker sår/drenasje og fanger opp alt puss/ikke blir gjennomtrukket
	MRSA og andre multiresistente bakterier	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K**	Ja	Til utskrivelse	** Se respektive prosedyre/agens
Abscess, - ukontrollerbar* sekresjon	Bakteriell	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja		*Ukontrollerbar = drenasje/sår ikke dekket av bandasje eller bandasje blir gjennomtrukket av puss.
	MRSA og andre multiresistente bakterier	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K**	Ja	Til utskrivelse	** Se respektive prosedyre/agens
Acinetobacter	Acinetobacter baumannii, vanlig følsomhet	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte*	B D*	Nei *Ja	* Til utskrivelse	* For pasienter i risikoavdelinger med infeksjon i luftveier og uttalt hoste eller sår med ukontrollerbar sekresjon
	Acinetobacter baumannii, multiresistent	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Kontakt Dråpesmitte	K D*	Ja	Til utskrivelse	* For pasienter med infeksjon i luftveier eller sår med ukontrollerbar sekresjon. Gjelder alle avdelinger. Acinetobacter med ESBL _{CARBA} er meldingspliktig.
	Andre arter av Acinetobacter	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		
Aeromonas Se mage-tarminfeksjon								
Adenovirusinfeksjon	Øvre luftveier Pneumoni Oftest type 21, 7, 3, 14	(2)7-13(21) dager	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	D	Ja	Så lenge det pasienten har hoste*	*Oftest 7-10 dager
	Konjunktivitt	5- 10 dager	Øyesekret	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Til symptomfrihet	
	Gastroenteritt	(2)7 – 13(21) dager	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	To dager etter symptomfrihet	Virus kan utskilles i avføring i uker – måneder.
Aktinomykose	Actinomyces israelii A. naeslundii A. visus m.fl.	Usikker, dager til uker.			B	Nei		

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Amøbedysenteri	Entamoeba histolytica	2-4 uker	Avføring	Fekal-oral Kontakt Vann Mat	B K*	Ja	* Så lenge pasienten har diaré **	** Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
Anaplasmose	Anaplasma phagocytophilum	7-21 dager	Spytt fra flått	Flåttbitt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker
Anthrax, pulmonal (miltbrann)	Bacillus anthracis	1-7 dager	Luftveissekret*	Inhalasjon	B	Nei		*Pulmonal anthrax smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom
Anthrax, cutan (miltbrann)	Bacillus anthracis	2-5 (1 – 60) dager	Sårsekret	Kontakt	K	Ja		Håndhygiene gjøres med håndvask, ikke med desinfeksjon, pga. bakteriesporer. Varslingspliktig sykdom
Anthrax, injeksjonsutløst	Bacillus anthracis	1-7 dager	Heroin	Injeksjon (stikk)	B	Nei		Varslingspliktig sykdom
Ascariasis	Ascaris lumbricoides	Ca. 2 måneder til voksen orm i tarmen	Kontaminert jord	Fekal-oral	B	Nei		Smitter ikke direkte mellom mennesker.
Aspergillose	Aspergillus fumigatus	Dager til uker	Luftveissekret Miljø, byggstøv	Inhalasjon	B	Nei		
Babesiose	Babesia, mange arter	1 uke – 1 år	Blod	Flåttbåren sykdom	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Bacillus anthracis	Se anthrax							
Barnemark (enterobiasis)	Enterobius vermicularis	5-6 uker	Avføring	Direkte og indirekte kontakt. Fekal-oral	B	Ja		Barn skal ikke ha kontakt med andre barn i sykehus før behandlingen er avsluttet.
Bartonellose	Bartonella henselae (katteklorfeber)	1-3 uker	Katt	Klor av katt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
	Bartonella quintana (skyttergravsfeber)	15 – 25 dager	Kroppslus	Bitt av kroppslus	B	Nei*		Smitter ikke mellom mennesker utenom via kroppslus. *Ved utbredt lusinfeksjon bør pasienten ha enerom.
Betahemolytiske streptokokker gr. A, B, C, G, F Se streptokokker								
Bordetella pertussis og paraptussis Se kikhoste								
Borreliose	Borrelia burgdorferi	3-32 dager	Blod	Flåttbåren sykdom	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Botulisme	Clostridium botulinum	12-36 timer	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom
Brennkopper. Se impetigo								
Brucellose	Brucella, flere arter	5 – 60 dager (flere år)	Smittet fra dyr, vev, sekret. Upasteurisert melk og andre meieriprodukter	Direkte kontakt/ inokulasjon Inhalasjon	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Kan smitte i laboratoriet, informer laboratoriet ved mistenkt infeksjon. Meldingspliktig sykdom
Burkholderia cepacia	B. cenocepacia B. multivorans Andre arter		Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	Nei	* til negativ dyrkningsprøve	* Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier i avdelinger med immun-kompromitterte pasienter.
Burkholderia mallei Se snive								
Burkholderia pseudo-mallei Se melioidose.								
Campylobacter Se mage-tarminfeksjon								
Candidainfeksjon	Candida, flere arter		Luftveissekret, sårsekret, urin, avføring.	Direkt/indirekt kontaktsmitte	B	Nei		
	Candida auris		Luftveissekret, sårsekret, urin, avføring.	Direkt/indirekt kontaktsmitte	K	Ja	Til utskrivelse	
Cat scratch disease Se bartonellose								
Chlamydia	Chlamydia trachomatis, genital	5-14 dager ved urethritt 2-3 uker ved salpingitt	Sekret fra genitalia	Seksuell kontakt	B	Nei		
	C. trachomatis, øyeinfeksjon, se konjunktivitt							
Chlamydophila pneumoniae Se pneumoni								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Clostridium (Clostridioides)	C. botulinum Se botulisme							
	Clostridioides difficile (tdl. Clostridium difficile)	dager- 8 uker (intil 12 uker)	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Til to uker etter symptomfrihet og avsluttet behandling.	Sporedannende bakterie. Håndhygiene med håndvask, se prosedyre. Desinfeksjon med middel som har sporicid effekt.
	Clostr. perfringens Clostr. welchii	6 – 24 timer	Gassgangren: Sårsekret/vev	Endogen infeksjon Inokulasjon	B/K*	Nei*		*Kontaktsmitteisolering hvis uttalt sekresjon.
		12-36 timer	Matforgiftning: Kontaminert mat	Oralt	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
	Clostr. tetani, se tetanus				B			
Coccidioidomycose	Coccidioides immitis	7-21 dager	Jord/støv	Inhalasjon	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker.
Coronavirus	Humant coronavirus 229E, NL 65, OC 43 og HKU1.	2-5 (1-10) dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	B D*	Nei	I 5 dager etter symptomstart.	*Dråpesmitteisolering i nyfødt intensivavdeling.
	Covid-19 (Sars-CoV-2)	2-5 (1-10) dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D	Kan dele rom med andre bekreftede tilfeller	5 døgn fra symptomdebut for immunkompetente	Ved immunsvikt og andre risikofaktorer for forlenget forløp bør det gjøres en individuell vurdering av behov for forlenget isolasjon Ved aerosolgenererende prosyrer følg forholdsregler mot inhalasjonssmitte/luftsmitte
	For SARS – CoV(1)* og MERS-CoV, se MERS.							*OBS! Ikke Covid-19
Coxsackievirus, se enterovirus								
Creutzfeldt-Jakob sykdom	Prioner, CJD (klassisk/sporadisk CJD)	År	Vev i sentralnervesystemet inklusive øye	Inokulasjon	B*	Nei		* Ta kontakt med Avdeling for smittevern for råd om håndtering og gjenbruk av kirurgiske instrumenter og fleksible endoskop.
	Prioner, variant CJD (vCJD)	År	Vev i sentralnervesystemet inklusive øye. Lymfoid vev	Inokulasjon Blodtransfusjon	B*	Nei		Se egen prosedyre. Meldingspliktig sykdom
Cryptococcosis	Cryptococcus neoformans	Uavklart	Smittet fra miljøet Avføring fra fugler	Inhalasjon	B	Nei		.
Cyklosporidiose	Cyclospora cayentanensis	1-12	Kontaminert vann eller mat	Fekal-oral	K	Ja	til 48 timer etter symptomfrihet	

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Cysticerkose	Taenia solium (svinebendelorm)	Måneder til mange år	Avføring hos personer som har svinebendelorm, inkludert autoinfeksjon	Fekal-oral* Vann eller mat forurensset med egg fra Taenia solium	B	Nei		*Smitter med egg som utskilles i avføring hos personer med svinebendelorm.
Cytomegalovirus-infeksjon	Cytomegalovirus	3-8 uker	Luftveissekret Urin Blod Morsmelk Slimhinne	Direkte/indirekte kontakt	B K*	* I nyfødtavd., hematologisk avd., transplantasjons-avd.	Så lenge det er symptomer	Gravide som er CMV antistoff negative bør unngå nærkontakt med nyfødte med CMV. Gravide kan forøvrig pleie pasienter som er CMV-utskillerne med anvendelse av basale smittevernrutiner.
Denguefeber	Dengue virus	3-14 dager	Overføres ved myggstikk	Myggstikk	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Diaré – akutt Se mage- tarminfeksjon.								
Difteri	Corynebacterium diphtheriae	2-5 (10) dager	Luftveissekret evt. sårsekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D* K**	Ja	I 14 dager med effektiv antibiotikabehandling og til 2 negative prøver tatt med minst 24 timers mellomrom.	* Ved luftveisinfeksjon og hudinfeksjon til negativ prøve fra hals ** Ved hudinfeksjon Varslingspliktig sykdom
Dysenteri, se mage-tarminfeksjon								
Ebolavirus Se viral hemorragisk feber								
Echovirus - Se enterovirus								
Ekinokokkose	Echinococcus granulosus (hundens bendelorm) og E. multilocularis (revens bendelorm)	Kan ta år før den oppdages	Smittete dyr eller gjenstander. Næringsmidler forurensset med parasitt egg	Fekal-oral	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
E.coli gastroenteritt, (EHEC, ETEC, EPEC, EIEC, EAEC) Se magetarm-infeksjon/ bakterier								
Encefalitt	Enterovirus	Enterovirus: 7-14 dager (2 – 35 dager)	Avføring Luftveissekret	Kontakt Fekal/oral	B*	Nei*	Til symptomfrihet.*	*Kontaktsmitteisolerings for bleiebarn og barn som er inkontinente Enterovirus utskilles i opptil 2 uker i luftveissekret og i mange uker til måneder i avføring. Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Encefalitt forts.	Herpes simplex virus	Ikke aktuelt	Luftveissekret Genitalsekret	Reaktivering av latent infeksjon Kontaktsmitte om samtidig reaktivering på hud og slimhinner	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	TBEV – tick borne encephalitis virus	3 – 14 (28) dager	Blod	Flåttbitt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	Varicella-zoster virus	10 – 21 dager ved primær-infeksjon. Ikke aktuelt ved reaktivering	Luftveissekret Væske fra blemmer	Luftmitte Direkte/indirekte kontakt Reaktivering av latent infeksjon	B* K** L***		Til utskrivelse eller til det er skorper på alle utslett	*vid reaktivering uten zoster **Ved zoster med begrenset utbredning i hud ***Ved primærinfeksjon eller generalisert zoster Se prosedyre vannkopper. Meldingspliktig sykdom
Enterobiasis (barnemark)	Enterobius vermicularis	5-6 uker	Avføring	Direkte/indirekte kontakt Fekal-oral	B K*		*Til avsluttet behandling	*For barn
Enterocolitt, Se mage-tarminfeksjon								
Enterokokker, Vankomycinresistente Se VRE.								
Enterovirus • Neonatal infeksjon • Meningitt • Encefalitt • Luftveisinfeksjon • Herpangina • Hånd, fot- og munnsykdom • Konjunktivitt • Pleurodyni • Poliomyelitt	Humant enterovirus A-D som inkluderer coxsackievirus A/B og echovirus.	7-14 dager (2 – 35 dager)	Avføring Luftveissekret Spinalvæske	Fekal-oral Kontakt Dråpesmitte	B K* D**	*Ja, for barn **ved luftveissymptomer	Til symptomfrihet	Mer enn 90 % av infeksjoner med enterovirus er asymptomatiske eller gir bare en uspesifikk febersykdom. Virus kan skilles ut i luftveissekret og avføring i flere dager før symptomer starter. Enterovirus gir sjelden symptomer i mage-tarmkanalen. *Virus utskilles i luftveissekret i opptil 2 uker og i avføring i uker til måneder. Meldingspliktig ved meningitt og encefalitt.
	Poliovirus	7-14 dager (4-35 dager)	Avføring Luftveissekret Spinalvæske	Fekal-oral Kontakt	K	Ja	1 uke etter start av symptomer	Vaksinasjon av personalet. Varslingspliktig sykdom
Epiglotitt	Haemophilus influenzae typ B (vanligst)	Utvikles i løpet at 6-12 timer.	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter påbegynt antibiotikabehandling	
Epstein-Barr virusinfeksjon (mononukleose)	Epstein-Barr virus	4-6 uker	Luftveissekret	Direkt/indirekt kontaktsmitte	B	Nei		

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

7

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Erysipelas	Betahemolytiske streptokokker gr. A. Noen ganger også gruppe B, C og G.	1-3 dager	Sårsekret Luftveissekret	Kontakt	B	Nei		
Erythema infectiosum (5.barnesyksom)	Parvovirus B19	1-3 uker	Luftveissekret Blod	Dråpesmitte	D	Ja	Ett døgn etter debut av utslett. Ved aplastiske kriser: 1 uke fra symptomdebut.	Smittsomheten er størst før symptomene kommer. Når utslettet bryter ut er smittefaren liten og avtar raskt. Eksponerte ikke-immune gravide skal følges opp
ESBL	E. coli, Klebsiella og andre Gram negative bakterier. ESBL = Extended spectrum betalactamase, som er bakterieenzym som gir multiresistens.	Ikke aktuelt	Sårsekret Luftveissekret Avføring Urin	Kontakt Dråpesmitte*	K D*	Ja, med eget WC	Til utskrivelse, alternativt til 3 negative avføringsprøver med minst 48 timers intervall etter seponering av antibiotika. **/**	* Dråpesmitteisolering ved luftveisinfeksjon eller fare for sprut/søl med kroppsvæsker. ** Pasienten anses smitteførende til 3 negative prøver av avføring, tatt med minst 2 dagers mellomrom, etter avsluttet antibiotikabehandling. *** Ved ESBL _{CARBA} kreves 5 negative prøver med minst 2 dagers mellomrom. Meldingsplikt ved ESBL _{CARBA}
Exanthema subitum (4. barnesykdom, roseola)	Humant herpesvirus 6 og 7.	1-2 uker	Luftveissekret Slimhinner	Uavklart. Direkte/ indirekte kontakt	B	Nei		Reaktivering av humant herpesvirus 6 og 7 er vanlig hos transplanterte pasienter og hos kritisk syke pasienter.
Flekktufus	Rickettsia prowazekii Rickettsia typhi	1-2 uker, vanligvis 12 dager	Blod	Kroppslus (R. prowazekii) Lopper (R. typhi)	B*	Ja*		*Pasienten må avluses. Kan smitte fra person til person ved tett kontakt og bruk av felles tøy. Varslingspliktig sykdom
Furunkulose Se abscess								
Gassgangren	Clostridier perfringens (vanligst)	6 – 24 timer	Gassgangren: Sårsekret/vev	Endogen infeksjon Inokulasjon	B K*	Ja*		*Kontaktsmitteisolering hvis uttalt sekresjon.
Gastroenteritt Se mage- tarminfeksjon								
Giardia lamblia. Se magetarminfeksjon								
Gonoré	Neisseria gonorrhoeae	2-7 dager	Urethrasekret/ puss	Seksuell/ slimhinnekontakt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Gulfeber	Gulfebervirus	3-6 dager	Blod	Myggstikk	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Haemophilus influenzae, systemisk sykdom	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt 2-4 dager	Luftveissekret	Kontakt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Hantavirus, Se også nephropathia epidemica	Hantavirus	1-8 uker	Smittet fra gnagere (avføring)	Kontakt Inhalasjon av støv forurenset med avføring.	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Helvetesild Se Herpes zoster								
Hemolytisk uremisk syndrom (HUS). Se mage-tarminfeksjon/ enterohemorragisk E. coli (EHEC)								
Hemorragisk feber Se viral hemoragisk feber								
Hepatitt A	Hepatitt A virus (HAV)	15-45 dager, oftest omkring 1 måned	Avføring Kontaminert mat, vann	Fekal-oral. Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	1 uke etter debut av ikterus.	Blodbåren smitte kan forekomme. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt B	Hepatitt B virus (HBV)	30-180 dager, oftest omkring 3 måneder	Blod og vevsvæske Slimhinne	Inokulasjon (stikkskade) Seksuell kontakt	B	Nei*		*Enerom ved risiko for ukontrollert søl av blod/vevsvæsker. Hemodialyse bør foregå i eget rom atskilt fra andre dialysepasienter. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt C	Hepatitt C virus (HCV)	15-160 dager, oftest omkring 2 måneder	Blod og vevsvæske	Inokulasjon (stikkskade) Seksuell kontakt (sjelden)	B	Nei		Hemodialyse bør foregå i eget rom atskilt fra andre dialysepasienter. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt D	Hepatitt D virus (HDV)	30-180 dager	Blod og vevsvæske	Inokulasjon (stikkskade)	B	Nei		Hepatitt D virus gir bare infeksjon sammen med Hepatitt B virus.
Hepatitt E	Hepatitt E virus (HEV)	14-60 dager	Avføring Vann/mat	Fekal-oral., Direkte/indirekte kontakt*	B	Nei		*Smitterisiko mellom mennesker er liten. Gravide bør unngå å pleie pasienter med hepatitt E hvis pasienten de siste 8 uker før sykdomsutbrudd har hatt opphold i land der genotype 1 og 2 er utbredt (Asia, Afrika, Mexico), eller hvis det er verifisert genotype 1 eller 2.
Herpangina, Se enterovirus								
Herpes simplex (vesikulær, neonatal, genital)	Herpes simplex virus type 1 og 2.	2-12 dager	Sekret fra hud- og slimhinnelesjoner	Direkte/indirekte kontakt, seksuell (Reaktivering er vanlig.)	B* K **	Ja**	** Min. 3 dager etter start av antiviral terapi. Hos immunsupprimerte: min. 7 dager.	* Eget toalett ved anogenital affeksjon. *Spesielle tiltak ved fødsel hos kvinner med utbrudd av genital herpes. **For pasienter med utbredt affeksjon og i avd. med immunkompromitterte pasienter og nyfødte.
Herpes zoster (helvetesild)	Varicella-zoster virus	Reaktivering av varicella-zoster virus.	Vesikkelinnhold	Direkte/indirekte kontakt Luftsmitte**	K* L**	Ja	Til utskrivelse eller til skorper er falt av.	*Ved begrenset utbredning og lesjoner kan dekkes ** Ved utbredte lesjoner som ikke kan dekkes/ generalisert zoster: Isolering for luftsmitte, som ved vannkopper.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

9

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
								Ansatte skal være immune - ikke immune ansatte skal ikke gå inn i pasientrommet.
Histoplasmose	Histoplasma capsulatum	7-21 dager	Jord	Inhalasjon	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Risiko for laboratoriesmitte.
HIVinfeksjon	HIV	Primær hiv-infeksjon: 1-4 uker.	Blod, kroppsvæske	Inokulasjon Seksuell	B	Nei		Behandlet hiv med negativ HIV-RNA PCR i siste 6 måneder er ikke smitteførende via kroppsvæske/seksuell kontakt
Humant herpesvirus 6 Se exanthema subitum								
Hånd, fot og munnsykdom	Coxsackievirus A16, enterovirus 70 o.a. enterovirus	3-5 dager	Luftveissekret Avføring	Direkte/indirekte kontakt Fekal-oral	K D*	Ja	Så lenge sykdommen varer.	* Ved luftveisinfeksjon. Sykdommen varer sjelden lenger enn 1 uke.
Impetigo (brennkopper)	Stafylokokker Streptokokker	Vanligvis 4-10 dager	Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv systemisk behandling.	
Influenza	Influenzavirus	1-4 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	Voksne, ikke immun-supprimerte: 5-7 dager fra symptomstart.og feberfri Barn < 12 år: 7-10 dager. Immunosupprimerte, alle aldersgrupper: individuell vurdering	Pasienter med samme influensavariant kan kohortisoleres. Helsepersonell bør vaksineres mot sesonginfluenza årlig. Meldingspliktig ved pandemisk influensa.
Innvollsorm, se mage-tarminfeksjon	Div. parasitter	Varierer med etiologi	Avføring	Fekal-oral	B	Nei		
Katteklorfeber. Se bartonellose								
Kikhoste	Bordetella pertussis	7-10 (5-21) dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	5 dager etter start av effektiv behandling.	Ekspoonerte medpasienter, pårørende og helsearbeidere bør vurderes for antibiotikaproylaks. Meldingspliktig sykdom.
Konjunktivitt	Adenovirus	4-14 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K	Ja	10-14 dager	
	Chlamydia trachomatis	5-12 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt	B			Smitteførende så lenge det er kliniske symptomer.
	Enterovirus (Coxsackievirus A24, enterovirus 70)	1-2 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K	Ja	4 – 6 dager	
	Neisseria gonorrhoeae	1-5 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt	B	Ja for nyfødte, ellers ikke	1 døgn etter behandlingsstart.	Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Kolera	Vibrio cholerae	Timer – 5 dager	Avføring Forurenset vann, mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse*	*Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom.
Kusma	Parotittvirus	12-25 dager, oftest 16-18 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	I 10 døgner etter hevelsen starter.	Mest smittsom i ca. 1 uke før og 1 uke etter hevelsen starter. Meldingspliktig sykdom.
Krim-Kongofeber Se viral hemorragisk feber								
Kryptosporidiose. Se magetarminfeksjon - protozoer								
Lassafeber Se viral hemorragisk feber								
Legionærsykdom	Legionella pneumophila o.a. legionella-arter	Legionella- pneumoni: 2-10 (20) dager	Aerosoler fra forurenset vann	Inhalasjon (aspirasjon)	B	Nei		Legionella smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom.
		Pontiacfeber: 4 timer -6 dager		Inhalasjon	B	Nei		
Lepra	Mycobacterium leprae	2-20 år,	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		Meldingspliktig sykdom.
Leptospirose	Leptospira interrogans o.a. Leptospira-arter	1-2 uker	Infiserte dyr (urin). Jord, vann.	Direkte eller indirekte kontakt	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker.
Listeriose	Listeria monocytogenes	3-21 (90) dager	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Gravide, eldre og immunedsatte mest mottagelige. Meldingspliktig sykdom
Lus	Hodelus: Pediculus capitis		Hodehår	Kontakt Indirekte kontakt via hodeplagg, kam og børste	B*	Nei*		*Kontaktsmitteisolering ved utbredt affeksjon av kroppslus.
	Kroppslus: Pediculus humanus		Hud	Direkte kontakt Klær				
	Flatlus: Phthirus pubis		Hud/kjønnsår	Seksuell kontakt Felles sengetøy/ håndklær				
Lyme borreliose, se borreliose								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

11

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage-tarminfeksjon - bakterier	Aeromonas caviae Aerom. hydrophila Aeromonas veronii	6 - 48 timer	Avføring Forurensset vann Sjømat (Sydostasien) Rakfisk	Fekal-oral	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet.	Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før 48 timer etter symptomfrihet. Kontrollprøver ikke nødvendig.
	Campylobacter	1-10 dager	Avføring Forurensset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet*	*Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med utsatte pasienter (se FHI) skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Meldingspliktig sykdom
	Clostridioides difficile	Inntil 8 uker	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	2 uker etter symptomfrihet	Sporedannende bakterie. Håndhygiene må utføres med håndvask. Desinfeksjon med middel som har sporicid effekt.
	Enterohemorragisk E.coli (EHEC) (høyvirulent)	3-8 dager	Avføring Forurensset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til utskrivelse, alternativt til 3 negative avføringsprøver minst 48 + 24 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* for mer informasjon se FHI. Varslingspliktig sykdom
	Enterotoxigen E. coli (ETEC)	24-72 timer	Avføring Forurensset mat/vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet*	* Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før 48 timer etter symptomfrihet. Kontrollprøver ikke nødvendig. Meldingspliktig sykdom
	Enteropatogen E.coli (EPEC)	9-12 timer	Avføring Forurensset mat/vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet*	* Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før 48 timer etter symptomfrihet. Kontrollprøver ikke nødvendig Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage- tarminfeksjon -bakterier fortsetter	Enteroinvasiv E. coli (EIEC)	10-12 timer	Avføring Forurensset mat/vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. .Meldingspliktig sykdom
	Salmonella For Salmonella typhi, se tyfoidfeber.	6-72 timer	Avføring Forurensset mat/vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som tilhører (smittefaregruppe 1 -4) skal ikke utføre ordinær arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer symptomfrihet , deretter 24 timer intervall. Dyrkningsprøvene er avgjørende. Før helsepersonell som ikke jobber med utsatte pasientgrupper: kan returnere til arbeidet når de er symptomfrie, men de bør ikke delta i matlaging og servering inntil de har to negative kontrollprøver. Meldingspliktig sykdom
	Shigella	1 - 7 dager	Avføring Forurensset mat/vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til utskrivelse, alternativt til 3 negative avføringsprøver minst 48 + 24 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 3 negative avføringsprøver ved Shigella dysenteriae 1 (2 negative prøver ved andre typer Shigella). Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Meldingspliktig sykdom
	Vibrio cholerae	Timer – 5 dager	Avføring Forurensset vann, mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som jobber med nærings- midler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
	Yersinia enterocolitica	3-7 dager	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til utskrivelse, alternativt til 2 negative avføringsprøver minst 48 + 24 timer etter symptomfrihet og seponering av antibiotika.*	* Personer som tilhører (smittefaregruppe 1 -4) skal ikke utføre ordinær arbeid før det foreligger 2 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer symptomfrihet , deretter 24 timer intervall. Dyrkningsprøvene som er avgjørende. For helsepersonell som ikke jobber med utsatte pasientgrupper: kan returnere til arbeidet når de er symptomfrie, men de bør ikke delta i matlaging og servering inntil de har to negative kontrollprøver. Meldingspliktig sykdom.
Mage-tarminfeksjon - innvollsorm	Mange forskjellige arter	Stor variasjon	Avføring	Oral eller penetrasjon av hud	B	Nei		
Mage-tarminfeksjon - protozoer	Cryptosporidium hominis, Cryptosporidium parvum o.a.	1-12 dager	Avføring Kontaminert vann, mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet.*	* utskillelse av cryptosporidium i avføringen i inntil 2 uker etter symptomfrihet hos immunfriske personer. Hos immunkompromitterte kan utskillelsen vare mye lenger. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer. Meldingspliktig sykdom
	Entamoeba histolytica	2-4 uker	Avføring Forurenset mat/vann	Fekal-oral Direkte/ indirekte kontakt	K	Ja med egen toalett	48 timer etter symptomfrihet*	* Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer. Meldingspliktig sykdom
	Giardia lamblia	5-25 dager	Avføring Forurenset mat/vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet*	*Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer. Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage-tarminfeksjon - virus	Adenovirus Oftest type 40 og 41, også 1, 2, 3, 5, 7, 31	7 – 10 dager	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet.	Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
	Astrovirus	12-48 timer	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet.	Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
	Norovirus	10-72 timer	Oppkast Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	D	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet*	* Immunsupprimerte kan skille ut virus i mange uker og forlenget isolering kan være nødvendig. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
	Rotavirus	1-3 dager	Avføring Oppkast	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	48 timer etter symptomfrihet.*	*Immunsupprimerte kan skille ut virus i mange uker og forlenget isolering kan være nødvendig. Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har vært symptomfrie i minst 48 timer.
Malaria	Plasmodium falciparum	7-14 dager	Blod	Insektbåren Inokulasjon	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	Pl. ovale	8 -14 dager						
	Pl. vivax	8-14 dager						
	Pl. malariae	7-30 dager						
Marburg virus. Se viral hemorragisk feber								
Melioidose	Burkholderia pseudomallei	1- 21 dager	Luftveissekret Puss Blod Jord/vann	Direkte kontaktmitte Oralt Inhalasjon	B	Nei		

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Meningitt - bakteriell	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
	Pneumokokker	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B*	Nei*		*Dråpesmitteisolering ved penicillinresistente pneumokokker Meldingspliktig sykdom
	Meningokokker	2-10 dager, oftest 3-4 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	D	Ja	24 timer etter start av effektiv behandling	Meldingspliktig sykdom
Meningitt - viral	Enterovirus og andre virus (Parotittvirus: se kusma)		Luftveissekret Avføring	Dråpesmitte Fekal/oral	K*	Ja	Til symptomfrihet**	*D ved luftveisymptomer **Ved polio 7 dager og kusma 10 dager fra symptomdebut Parotittvirus og enterovirus er vanligste årsaker til virusmeningitt. Meldingspliktig sykdom
Meningokokksykdom (meningitt/sepsis)	Neisseria meningitidis	2-10 dager, oftest 3-4 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av effektiv behandling.	Varslingspliktig sykdom
Meslinger	Morbillivirus	10-14 (7-23) dager	Luftveissekret	Luftsmitte	L (Å)*	Ja	4 døgn etter debut av utslett.*	*smitteperiode 4 døgn før til 4 døgn etter debut av utslett Alt personell skal bruke åndedrettsvern. Varslingspliktig sykdom
Metapneumovirus (hMPV - humant metapneumovirus)	Metapneumovirus	5-9 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	D	Ja	7 dager fra symptomdebut og 48 timer etter feberfrihet	
Miltbrann. Se anthrax								
M-kopper	m-koppevirus (MPXV)	5-21 dager	Hud Slimhinner	Kontakt Dråpesmitte Seksuel Mor-barn	D	Ja	Til utskrivelse eller til skorper har falt av	Vurder posteksponeringsvaksinasjon Varslingspliktig sykdom
MRSA – - kolonisering og infeksjon	Meticillinresistente gule stafylokokker	Ikke aktuelt	Nese Hals Hud/perieum	Kontakt Luftbårne partikler fra hud Sårsekret	K* D**	Ja	Til utskrivelse	*Med munnbind (på helsepersonell) **ved luftveisinfeksjon, inkludert luftveisinfeksjon av annen årsak hos pasient som er kolonisert i nese eller hals.
Mononucleose	Epstein-Barr virus	4 – 6 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		
Mycoplasma. Se pneumoni								
Nekrotiserende fasciitt	Ofte gruppe A streptokokker	Ikke aktuelt	Sårsekret	Kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Nephropathia epidemica ("musepest")	Puumalavirus	2-6 uker	Avføring fra smågnagere. Infisert vann	Sannsynligvis inhalasjon av støv forurenset med avføring. Drikke av forurenset vann	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Nokardiose	Nocardia asteroides Nocardia brasiliensis m.fl.	Uker – måneder (år)	Jord, vann, organisk materiale i miljøet.	Via luftveier eller hud	B	Nei		Immunkompromitterte pasienter har økt risiko. Smitte mellom mennesker eller mellom dyr og mennesker er uvanlig.
Norovirus. Se mage-tarminfeksjon								
Orf (munnskurv)	Orf parapoxvirus	3-6 dager	Sårsekret	Smitter fra sau og geit	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Ornitose	Chlamydia psittaci	4-14 dager	Smitte fra fugler	Kontakt Luftmitte	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Parainfluenzavirus	Parainfluenzavirus type 1 – 4	2-6 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	D	Ja	7 dager etter symptomdebut og 48 timer feberfrihet	
Paratyfoidfeber	Salmonella paratyphi A/B/C	Vanligvis 1-10 dager	Avføring og urin	Fekal-oral Matbåren smitte	K	Ja	Til utskrivelse*	* Personer som jobber med næringsmidler og helsepersonell som har direkte kontakt med pasienter skal ikke jobbe før de har 3 negative avføringsprøver. Meldingspliktig sykdom
Parvovirus	Parvovirus B19	4-21 dager	Luftveissekret Blod	Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Ett døgn etter debut av utslett. Ved aplastiske kriser: 1 uke fra symptomdebut.	Ved erythema infectiosum er smittefaren størst før symptomene kommer. Når utslettet bryter ut er smittefaren liten og avtar raskt.
Pest	Yersinia pestis	Byllepest: 1-7 dager	Sårsekret	Fra lopper Kontakt	K	Ja	3 døgn etter start av effektiv behandling	Pasientens klær og bagasje må behandles med midler mot lopper.
		Lungepest: (1)2-4(6) dager	Luftveissekret	Vektorbåren (opper) Kontakt Dråpesmitte	D*	Ja	3 døgn etter start av effektiv behandling	*Personer eksponert for pasient med lungepest uten bruk av beskyttelsesutstyr skal ha antimikrobiell profylakse. Varslingspliktig sykdom
Pneumocystis jirovecii. Se pneumoni.								
Pneumokokker, Se pneumoni								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Pneumoni - bakterier	Burkholderia cenocepacia B. multivorans Andre arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	*Ja, i avdelinger med cystisk fibrose og immunkompromitterte pasienter	Til negativ dyrkningsprøve.	Burkholderia er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier.
	Chlamydomphila pneumoniae	3-4 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	3 døgn etter start av effektiv behandling.	
	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	B	Nei		
	Gram negative stavbakterier	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	B D*	Nei Ja*	3 dager etter start av effektiv behandling.	* Dråpesmitteisolering ved multiresistente stammer.
	Legionella pneumophila og andre legionellaarter	Vanligvis 2-10 dager	Aerosoler fra forurenset vann	Luftmitte Aspirasjon	B	Nei		Legionella smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom
	Mycoplasma pneumoniae	1-3 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	D	Ja	3 døgn etter start av effektiv behandling	
	Pneumokokker (Streptococcus pneumoniae)	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontakt	B D*	Nei Ja*	* Varighet av isolering vurderes individuelt. Minst 2 døgn etter start av effektiv behandling.	*Ved penicillinresistens Meldingsplikt ved penicillinresistens
	Stafylokokker	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	B D*	Ja*	3 døgn etter start av effektiv behandling*	*ved multiple lungeabscesser
	Streptokokker gruppe A (Streptococcus pyogenes)	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling.	
	Andre bakterier		Luftveissekret	Dråpesmitte	B D*	Nei Ja*		* Ved multiresistens
Pneumoni - pneumocystis	Pneumocystis jirovecii*	Ukjent	Luftveissekret	Uavklart	B			*Tidligere Pneumocystis carinii
Pneumoni - virus	Adenovirus	4-6 dager	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Så lenge pasienten hoster, opp til 10 dager etter symptomdebut	
	RS-virus	3-6 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	Voksne: 7 dager Barn under 4 år bør isoleres i minst 10 dager	
Poliomyelitt. Se enterovirus								
Pseudomembranøs colitt Se C. difficile								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Pseudomonas aeruginosa	Pseudomonas aeruginosa, vanlig følsomhet	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B	Nei		
	Pseudomonas aeruginosa, multiresistens	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K D*	Ja	Til utskrivelse	* For pasienter med infeksjon i luftveier eller sår med ukontrollerbar sekresjon. Gjelder alle avdelinger.
Psittakose. Se ornithose								
Q-feber	Coxiella burnetii	2-4 uker	Storfe, sau og geit	Inhalasjon av støv og aerosoler fra miljøet. Upasteurisert melk/melkeprodukt. Blod-transfusjon	B	Nei		Smitte fra dyr – ikke påvist hos dyr i Norge. Personer som arbeider ved dyrelaboratorier, slaktere, veterinærer og bønder er spesielt smitteutsatt. Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig infeksjon
Rabies	Rabies virus	Vanligvis 3-12 uker. Kan være inntil 1 år.	Luftveissekret	Dråpesmitte. Inokulasjon/ bitt av pattedyr	D	Ja	Så lenge sykdommen varer.	Vaksinasjon av personell med direkte kontakt. Varslingspliktig sykdom
Rhinovirus	Rhinovirus	2-4 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte	B	Nei		
Rickettsioser	Rickettsia prowazekii og andre Rickettsia-arter	1-2 uker	Reservoar varierer med Rickettsia-art; rotte, mus, hund, storfe	Kontakt med lus, lopper flått eller midd	B	Nei		Importerte tilfeller av rickettsioser kan forekomme i Norge. De vanligste er afrikansk flått-tyfus og boutonneusefeber (middelhavsfieber).
Ringorm. Se tinea.								
Rotavirus Se mage- tarminfeksjon								
RS-virus Se pneumoni								
Røde hunder (rubella)	Rubellavirus	14-23 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 uke etter debut av utslett	Gravide som ikke er immune skal ikke ha kontakt med rubellapasienter. Varslingspliktig sykdom Barn med medfødt rubellasyndrom kan utskille virus inntil 1 års alder og isoleres inntil to negative viruspåvisningsprøver.
Salmonella. Se mage- tarminfeksjon								
SARS-CoV-2 Se covid-19								
Schistosomiasis	Schistos.	Ikke aktuelt	Urin/ Avføring	Fra snegler i ferskvann	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Serratia marcescens	Serratia marcescens	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret Avføring	Kontakt Dråpesmitte	B K* D*	Nei Ja* Ja*	Konferer med smittevern*	* Kun i nyfødt intensivavdeling og barselavdeling. Dråpesmitteisolering ved infeksjon eller kolonisering i luftveier, ellers kontaktsmitteisolering.
Shigella. Se mage- tarminfeksjon								
Skabb	Sarcoptes scabiei	1-6 uker	Hudlesjoner	Direkte/indirekte kontakt	K*	Ja	1 døgn etter start av behandling	* Håndvask i stedet for hånddesinfeksjon.
Skarlagensfeber	Streptokokker gruppe A	1-3 dager	Luftveissekret Ev. sårsekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D	Ja	2 døgn etter start av behandling	
Snive	Burkholderia mallei	2 dager til år	Luftveissekret og sårsekret fra hest, esel, muldyr	Kontakt Inokulasjon Dråpesmitte	K D*	Ja	Til tydelig klinisk bedring, konferer med smittevern	* ved luftveisaffeksjon.
Soppinfeksjoner	Candidaarter o.a. gjærsopp	Ikke aktuelt	Varierende etter lokalisasjon	Endogen Kontakt	B K*	Nei Ja*	Til utskrivelse	*ved Candida auris
	Dermatofytter	Ikke aktuelt	Hudlesjoner	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		
	Dimorfe sopper • Histoplasma • Blastomyces • Coccidioides o.a.	Ikke aktuelt	Jord/støv Dyr	Inhalasjon av luftbåre soppspor	B	Nei		Smittet ikke fra person til person. Coccidioides immitis kan smitte v/inokulasjon. Risiko for laboratoriesmitte.
Stenotrophomonas maltophilia	Stenotrophomonas maltophilia	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	Ja*	Til negativ dyrkningsprøve*	Stenotrophomonas er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * ved kolonisering/infeksjon i luftveier og hoste i avdelinger med immunkompromitterte pasienter.
Stivkrampe Se tetanus								
Streptokokker	Gruppe A streptokokker (Str. pyogenes)	1 -3 dager (halsinfeksjon)	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D	Ja	2 døgn etter start av behandling	Meldingspliktig ved systemisk sykdom.
		10-14 dager (impetigo)	Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt	B K*	Ja	*2 døgn etter start av behandling	* Ved ukontrollerbar sekresjon
	Gruppe B streptokokker (GBS) (Str. agalactia)	Ikke aktuelt	Urin Vaginalsekret	Endogen Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		Bærerskap av gruppe B streptokokker i tarm og vagina er vanlig Meldingspliktig ved systemisk sykdom.
	Gruppe C og G streptokokker (Str. dysgalactia subsp. equisimilis)	Ikke aktuelt	Luftveissekret Evt. sårsekret	Endogen Direkte/indirekte kontakt	B K*	Nei		Asymptomatisk bærerskap er vanlig. * Kontaktsmitteisolering ved sårinfeksjon med ukontrollerbar sekresjon
Syfilis	Treponema pallidum	10 dager – 10 uker, oftest ca. 3 uker.	Lesjoner på genitalia	Direkte kontakt Seksuell	B	Nei		Meldeppliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

 20 ¹

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBASJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Sårinfeksjon og hudlesjon - med kontrollerbar* sekresjon	Gule stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent etiologi/ før svar på bakteriologisk undersøkelse.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/in-direkte kontakt	B	Ja		*Kontrollerbar sekresjon = bandasje dekker sår/drenasje og fanger opp alt puss.
	MRSA og andre multiresistente bakterier.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K*	Ja	Til utskrivelse	* Kontaktsmitte med munnbind (på helsepersonell) ved MRSA Meldingsplikt ved: MRSA. Gram negative bakterier med ESBL _{CARBA} VRE
	Div. bakterier utenom de overnevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		
Sårinfeksjon og hudlesjon - med ukontrollerbar sekresjon	Stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent / før svar på bakteriologisk us.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K**	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon,	*Ukontrollerbar = drenasje/sår ikke dekket av bandasje eller bandasje blir gjennomtrukket av puss.
	Div. bakterier utenom de overnevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon.	**munnsbind ved MRSA
Stafylokokker Se sårinfeksjon								
Tetanus (stivkrampe)	Clostridium tetani	3-21 dager	Jord og ekskrementer	Inokulasjon i sår	B	Nei		Meldingspliktig sykdom
Tinea	Dermatofytter: • Trichophyton • Microsporum • Epidermophyton	Varierende, oftest 1-2 uker	Hud	Kontakt	B	Nei		
Toksoplasmose	Toxoplasma gondii	5-21 dager	Avføring fra katter. Jord Forurensede grønnsaker. Utilstrekkelig varmebehandlet kjøtt	Oralt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Trikinose	Trichinella spiralis	7-30 dager	Utilstrekkelig varmebehandlet kjøtt.	Oralt	B	Nei		Varslingspliktig sykdom
Tuberkulose - pulmonal (mistenkte eller bekreftet)	Mycobacterium tuberculosis	Måneder til mange år for klinisk sykdom.	Luftveissekret	Luftsmitte	L (Å)	Ja	Minst 2 uker etter start av effektiv behandling	Meldingspliktig sykdom
Tuberkulose - ekstrapulmonal	Mycobacterium tuberculosis	Måneder til mange år	Glandelvev Urin Benvev		B L (Å)*	Nei		* Ved aerosoldannende prosedyrer i infisert vev/fistel Meldingspliktig sykdom

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern

RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Tularemi (harepest)	Francisella tularensis	1 – 21 dager	Vektorbåren via insekter (flått, mygg) Kontakt med dyr	Direkte kontakt Inhalasjon av kontaminert støv Laboratoriesmitte	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Smittefare i laboratorier. Meldingspliktig sykdom
Tyfoidefeber	Salmonella typhi	Vanligvis 8 – 14 dager.	Avføring	Fekal-oral Matbåren smitte	K	Ja	Til utskrivelse*	* Personer i risikogrupper 1-4, se FHI, skal ikke utføre ordinært arbeid før det foreligger 3 negative avføringsprøver. Første prøve minst 48 timer etter symptomfrihet, deretter 24 timers intervall. Varslingspliktig sykdom
Urinveisinfeksjon	Diverse bakterier	Ikke aktuelt	Urin	Direkte og indirekte kontakt	B K*	Nei		*Kontaktsmitte ved multiresistente bakterier.
Vannkopper (varicella)	Varicella-zoster virus	10 – 21 dager (28 dager hvis det er gitt varicella-zoster immunoglobulin)	Luftveissekret Væske fra blemmer	Luftsmitte Direkte/indirekte kontakt	L (Å)*	Ja	Til utskrivelse eller til skorper har falt av	*Personell som har hatt vannkopper kan bruke munnbind. Eksponte pasienter som ikke er immune bør utskrives innen 8. dag etter første eksponering, eller luftsmitteisoleres fra dag 8. Profylakse med hyperimmunoglobulin eller antivirale midler må vurderes.
Veggedyr	Cimex lectularius	Fra umiddelbart etter at man blir stukket til dager og uker	Klær, sengetøy, bagasje	Stikk fra veggedyr	B	Ja	Alle private tekstiler og bagasje må emballeres og lukkes helt. Pasienten skal ha enerom*	* Se prosedyre Veggedyr (ID: 114879)
Viral hemorragisk feber	Ebola virus	2-21 dager	Blod og vevsvæske	Inokulasjon	L (Å)*	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse.	Så lenge sykdommen varer.	*Ta kontakt med vakthavende infeksjonsmedisiner Varslingspliktig.
	Krim-Kongo virus	1-13 dager	Luftveissekret	Direkte og indirekte kontakt				
	Lassa virus	2-10 dager	Oppkast	Dråpesmitte				
	Marburg virus	2-21 (28) dager						
VRE, vankomycin-resistente enterokokker	E. faecalis E. faecium	Omtrent 7 dager fra smitte til påvisning i screening	Avføring Sårsekret Urin	Kontakt Fekal-oral	K	Ja, med eget WC.	Vanligvis til utskrivelse. Det kreves 5 negative prøver med minst én ukes mellomrom uten pågående antibiotika	Enterokokker overlever lenge utenfor kroppen. Utvidet flatedesinfeksjon er nødvendig v/opphevet av isolasjon. Meldingspliktig.
Zikavirus	Zikavirus	3-14 dager	Blod Sæd	Inokulasjon myggstikk av Aedes aegypti Aedes albopictus	B	Nei		
Zoster Se herpes zoster								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern
 RISIKOAVDELINGER: Intensivavdeling/Intermediær/Postoperativ avdeling, Nyfødtavdeling, Transplantasjonsavdeling, Blodsykdommer